

Міністерство освіти і науки України
Національний університет харчових технологій
Науково-технічна бібліотека

Серія «Видатні вчені НУХТ»

Фремель Валеріан Борисович
(1896-1979),
перший ректор НУХТ

(115 років від дня народження)

Біобібліографічний покажчик друкованих праць

Київ НУХТ 2011

Життєвий та творчий шлях Фремеля Валеріана Борисовича

В цьому році виповнюється 115 років від дня народження Фремеля Валеріана Борисовича, доктора технічних наук (1948), професора (1956), заслуженого діяча науки і техніки СРСР (1967), першого ректора КІЦП (нині НУХТ) у 1930-1931 р.р., директора Всесоюзного науково-дослідного інституту спиртової промисловості у 1946-1951 р.р., заступника директора ВНДІСП у 1936-1946, 1956-1971 р.р.

Фремель В. Б. народився в 1896 р. в с. Лютівка, Богодухівського повіту в сім'ї механіка сільськогосподарської майстерні. В 1903-1908 р.р. навчався в 2-х класній школі в с. Івня Курської губернії, де батько був в той час механіком цукрового заводу.

По закінченні школи в 1906 р. вступив до реального училища, яке закінчив у 1915 р. (м. Суджа, Курської губернії). В тому ж році вступив до Петроградського політехнічного інституту, в якому навчався до травня 1917 р. По мобілізації був призваний до армії і зарахований до 1-го студентського підготовчого батальону (м. Н. Новгород), в якому пробув до його розформування в грудні 1917 р. Попрацювавши після цього півтора роки комісаром Марійського і Воскресенського цукрових заводів (Курської губернії), в червні 1919 р. був призваний до Червоної Армії і знаходився в ній до квітня 1920 р. Після звільнення з Червоної Армії працював в системі Наркомзему УРСР (1920-1928р.р.) на посадах : член комісії з націоналізації земель при ННЗ УРСР, завідувач Волинським ГубЗУ, начальник управління землеустрою ННЗ УРСР.

В 1920 р., працюючи членом комісії з націоналізації земель, вступив до партії на Н. Таволжанському цукровому заводі, Білогородського повіту Курської губернії.

В 1921 р., не залишаючи роботи, знову почав навчатись, вступив на хімічний факультет Харківського технологічного інституту. Закінчивши цей інститут в 1928 р. і отримавши звання інженера-технолога з цукрового виробництва, перейшов на роботу по спеціальності і працював спочатку старшим хіміком Н. Іванівського цукрового заводу, потім з 1929 р. технічним директором Низівського цукрового заводу і після цього в 1930-1932 рр. працював директором Київського Технологічного інституту цукрової промисловості, де одночасно був завідувачем кафедри сушіння буряка і жому.

В 1933 р. перейшов на роботу в спиртову промисловість. В Главспирті спочатку працював начальником сектора капітального будівництва і реконструкції спиртових заводів, а потім в 1936 р. був призначений заступником директора з наукової частини Всесоюзного науково-дослідного інституту спиртової промисловості. На цій посаді пропрацював по жовтень 1946 р. з перервою з червня 1941 р. по лютий 1944 р., коли був мобілізований до лав Радянської Армії. В 1944-1946 рр., будучи заступником директора

ВНДІСП з наукової роботи, одночасно керував безпосередньо хіміко-технологічним сектором цього інституту і виконував ряд науково-дослідних робіт в області технології бродильних виробництв.

З жовтня 1946 р. по серпень 1951 р. був директором ВНДІСП, потім завідував хіміко-технологічним сектором того ж інституту. З 1956 р. працював заступником директора з наукової частини, а з 1971 р до останніх днів (06.02.1979 р.) працював старшим науковим співробітником-консультантом.

В 1935-1936 р.р. протягом 5 місяців був за кордоном - в Франції, Голландії, США в складі НКПП з питань вивчення спиртової і лікеро-горілчаної промисловості. В 1945 р. протягом півтора місяці був у науковому відрядженні в Німеччині.

В 1939 р. захистив дисертацію на науковий ступінь кандидата технічних наук, а в 1948 р. – на науковий ступінь доктора технічних наук. В 1956 р. йому було присвоєно вчене звання професора.

Фремель В. Б. володів англійською, французькою і німецькою мовами. Протягом шести років (1934-1940 р.р.) був відповідальним редактором журналу «Спиртова промисловість».

Глибоке знання технології спиртового виробництва і обладнання вітчизняних спиртових заводів, добре знання техніки і найновіших досягнень в спиртовій промисловості передових країн Європи і Америки, широка науково-технічна підготовка і ініціатива забезпечили Валеріану Борисовичу вміле і авторитетне керівництво науково-дослідною роботою в інституті.

Працюючи на посаді замісника директора ВНДІСП з наукової частини, В. Б. Фремель одночасно безпосередньо керував хіміко-технологічним сектором інституту і провів ряд актуальних для промисловості робіт, які знайшли практичне застосування. З них особливо необхідно відмітити роботи з питань безперервного оцукрювання заторів, з питань дослідження втрат крохмалю на всіх стадіях спиртового виробництва при переробці основних сировинних продуктів, з питань визначення втрат при бродінні, з питань розробки глибинного методу вирощування плісеневих грибів і застосування їх для оцукрювання заторів, з питань сульфатації солодового молока, десульфатації спирту та ін.

Фремель В. Б. Був висококваліфікованим вченим, ним опубліковано більше 80 друкованих праць, отримано 11 авторських свідоцтв на винаходи.

Велику роботу професор Фремель В. Б. вів з підготовки наукових кадрів. Під його керівництвом виконано 22 дисертації, багато учнів Валерія Борисовича стали кваліфікованими спеціалістами та займають керівні посади в науці і в спиртовій промисловості.

За багаторічну працю та значні досягнення в науковій і організаційній роботі В. Б. Фремель був нагороджений урядом. В 1938 р. за активну науково-виробничу і винахідницьку діяльність нагороджений знаком відмінника харчової індустрії, а в 1947 р. – знаком смакової промисловості. В 1946 р. нагороджений медаллю «В пам'ять 800-річчя Москви».

Пам'ять про видатного вченого назавжди залишиться в наших серцях.

**Список праць
Фремеля Валеріана Борисовича,
наявних у фонді НТБ НУХТ**

1931

- 1. Фремель В. Б.** Общий метод расчета свеклосушки при сушении топочными газами / В. Б. Фремель. – Киев : УкрНИИСП, 1931. – 31 с.

1948

- 2. Фремель В. Б.** Исследование потерь крахмала в спиртовом производстве и методов их коренного снижения : дис... д-ра техн. наук / В. Б. Фремель. – М., 1948. – 565 с.
- 3. Фремель В. Б.** Исследование потерь крахмала в спиртовом производстве и методов их коренного снижения : автореф. дис. д-ра техн. наук. – М., 1948. – 16 с.

1960

- 4. Фремель В. Б.** Непрерывный процесс разваривания и осахаривания на спиртовых заводах : обзор / В. Б. Фремель. – М. : Пищепромиздат, 1960. – 95 с.

1963

- 5. Фремель В. Б.** Производство кормового биомидина на спиртовых заводах / В. Б. Фремель. М. : Пищепромиздат, 1963 с. – 248 с.

1966

- 6. Фремель В. Б.** Производство кормового биомидина на спиртовых заводах / В. Б. Фремель. М. : Пищ. пром-сть, 1966 – 296 с.